

ПОНЯТТЯ ПРАВОВОЇ КАТЕГОРІЇ «МІСЦЕВИЙ ЗБІР»

Порхун Віталій Михайлович

*аспірант кафедри конституційного та адміністративного права
Запорізького національного університету*

До прогалин чинного податкового законодавства України, що були виявлені під час здійснення його оцінювання за допомогою методу контент-аналізу актів, необхідно віднести відсутність нормативного закріплення визначення поняття «місцеві збори» при наявності категорії «місцеві податки» [1]. Зокрема, у ст. 8.3 ПК України визначено, що «до місцевих належать податки та збори, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених ПК України, рішеннями сільських, селищних, міських рад у межах їх повноважень і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад» [1]. При цьому чинним законодавством України не відокремлюється розуміння «місцевий податок» та «місцевий збір», що спричинює їх правозастосовче ототожнення, що не відповідає їх сутності.

Н. І. Блашук обґрунтовує доцільність розуміння поняття «місцеві збори» як певних цільових, відплатних платежів, що справляються на непостійні основі на підставі встановлення рішення органів місцевого самоврядування задля компенсації вартості послуг, отриманих платником місцевого збору та компенсаційно зараховуються до відповідного місцевого бюджету» [2, с. 8].

Спроба визначити категорію «місцевий збір» міститься у наукових розробках, здійснених А. В. Боксгорном. Так, вченим обґрунтовується, що місцевими зборами є «встановлені на законодавчому рівні, відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, обов'язкові платежі публічно-правового характеру, які регулюються нормами права, встановленими Податковим кодексом України та рішеннями сільських, селищних, міських рад або рад об'єднаних територіальних громад, є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад, доходи від стягнення яких йдуть на покриття їхніх публічних витрат» [3, с. 196–197].

Підтримана ідея визначення місцевого збору через сукупність таких його ознак, як санкціонованість органом місцевого самоврядування, неповоротність, компенсаційний характер, у дослідженнях В. М. Кофлана [4, с. 54].

На основі узагальнення викладених підходів до розуміння змісту податків, варто зробити висновок про їх нормативну, обов'язкову, примусову, безумовну природу, що має характер передання частини

грошових ресурсів, що належать особі на користь держави чи територіальної громади як носіїв публічних інтересів, задля створення майнового базису для виконання функцій держави та місцевого самоврядування.

Література:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Блащук Н. І. Правове регулювання місцевих податків і зборів в Україні: сучасний стан та перспектив розвитку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2012. 19 с.

3. Боксгорн А. В. Адміністрування місцевих податків і зборів як об'єкт правового регулювання : дис. ... доктора філософії : 081 / Одес. держ. ун-т внутр. справ. Одеса. 2021. 237 с.

4. Кофлан В. М. Правове регулювання місцевих податків і зборів в Україні : монографія. Ірпінь: НАДПСУ, 2005. 176 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-118>

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ФОРМА ПРАВЛІННЯ»

Сівак Володимир Михайлович

*аспірант кафедри загальної теорії права та держави
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Екстраполюючи ці думки, чимало дослідників змішують підходи до визначення поняття форми держави і форми правління. Це пов'язано із загальним підходом до аналізу філософської категорії „форма”. Однак за нашого випадку він не завжди коректний, адже поняття „форма правління” необхідно розглядати як нерозривну словосполучу.

Отже, під **формою правління** у найбільш поширеному вигляді, представленому у більшості наукових досліджень, розуміють структуру, правове становище і співвідношення вищих органів державної влади [1, с. 115]. У цьому понятті чітко виділяються три класифікаційні ознаки:

- 1) структура вищих органів влади;
- 2) правове становище вищих органів влади;
- 3) співвідношення функцій вищих органів влади.

С. Бостан пропонує структуру поняття „форма держави” вважати базовою: 1) форма соціально-політичного режиму; 2) форма державно-політичного режиму; 3) форма державного правління; 4) форма державно-територіального устрою. При цьому наголошується на